

En skog af förderf – skog som källdomän för att beskriva människor och ting

Kristina Persson

Föredraget behandlar historisk användning av det metaforiska uttrycket *en skog av något* med utgångspunkt i artikeln *skog* i SAOB och i jämförelse med nutida bruk. Syftet är att jämföra hur rumsliga dimensioner som framträder i den egentliga betydelsen av 'skog' (stort område med tätt stående träd och med betoning på kollektiv betydelse) har använts och används i dag som källa för att beskriva människans samhällen, människan själv och hennes kognition och känslor. Hur beskrivs artefakter, människor och sinnestillstånd metaforiskt med hjälp av skogen som plats? Vad berättar metaforisk användning om värderingen av skogen som plats då och nu? Utgångspunkten är skogen som kognitiv kategori (Vyvan & Chilton 2010) och metaforen SKOGEN ÄR ETT RUM. Undersökningen utgår från ett subjektivt rumsbegrepp (Kitchin & Blades 2002).

Definitionen i SAOB omfattar två huvudmoment, en egentlig betydelse och en bildlig. Den bildliga betydelsen omfattar två undermoment. 2a anger skog använt om stor och tät anhopning av växter (som inte är träd), upprättstående föremål eller personer, särskilt i uttrycket *skog av något*, som också används utvidgat om stor massa eller mängd av något. Undermoment 2b anger en bildlig betydelse av skog för kroppsbehåring.

Nutida bruk av *en skog av något* har åtminstone fyra olika metaforiska betydelser där skog fungerar som källa för att beskriva antingen en konkret måldomän (betydelse 1–3 nedan) eller en abstrakt (betydelse 4 nedan):

1. många av något (*en skog av betongsuggor*) (som i SKOG 2a);
2. en samling människor, upprättstående och långsmala föremål eller växter (*en skog av journalister/antenner/basilika*) (som i SKOG 2a);
3. hår i myckenhet (*en skog av ögonbryn*) (som i SKOG 2b);
4. snåriga eller otydliga tankar och känslor (*en skog av villfarelser*).

Resultaten av en analys av nutida belägg visar att skog som källa för att beskriva konkret måldomän dominerar, särskilt föremål (betydelse 2 ovan). I resultaten finns också exempel på skog som källa för att beskriva abstrakt måldomän (betydelse 4 ovan). Denna betydelse omfattas inte av betydelsebeskrivningen i SAOB. Omständigheten att abstrakt användning inte omfattas av definitionen väckte nyfikenheten att undersöka uttryckets historiska användning. Vidare berättar resultaten att de föreställningar om skogen som plats som kan skönjas i beläggen i huvudsak är negativa, vilket överensstämmer med kulturella konstruktioner av skogen som plats i äldre tid (Lotman 1990, Latour 1993). Nutida föreställningar har därför tydliga kopplingar bakåt i tiden. Även denna omständighet motiverar jämförelsen mellan då och nu.

Referenser

Evans, Vyvyan & Chilton, Paul (2010): *Language, cognition and space. The state of the art and new directions*. London.

Kitchin, Rob & Blades, Mark (2002): *The cognition of geographic space*. London.

Latour, Bruno (1993). *We have never been modern*. Cambridge, Mass.: Harvard Univ. Press.

Lotman, Jurij Michajlovič (1990). *Universe of the mind: a semiotic theory of culture*. London: Tauris.

Ordbok över svenska språket utg. av Svenska Akademien, artikeln *Skog*, publ. 1972:

https://www.saob.se/artikel/?unik=S_04339-0039.W299&pz=5